

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА НАПН УКРАЇНИ

Освітньо-наукова програма
підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому рівні вищої освіти
у галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія»
«Психологія праці та психологічний супровід освіти дорослих» / «Work Psychology and psychological support adult education»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни «Наукова фахова іноземна мова» (німецька)

Викладач Марусинець Маріанна Михайлівна – кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих

Профіль викладача <http://ipood.com.ua/data/Portfolio/Marusynets.pdf>

Контактний телефон +380955772517

E-mail: marusynetsm@ukr.net

Сторінка дисципліни <http://ipood.com.ua/phd-053/>

Консультації очні понеділок та четвер з 14.00 до 15.00

Онлайн-консультації за попередньою домовленістю Viber (+380955772517) в робочі дні з 9.30 до 17.30

АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Наукова фахова іноземна мова» (німецька) призначена для здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у галузі 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія». У результаті вивчення навчальної дисципліни аспіранти оволодівають знаннями про знань базових категорій, мовних засобів наукового тексту, володіння основами майстерності усного наукового виступу, уміннями вибору відповідних засобів наукового стилю для усної і писемної презентації результатів дослідницьких пошуків у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих німецькою мовою, спрямованість на спілкування в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю з використанням мовних засобів наукового стилю.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни є розвиток загально-лінгвістичної підготовки докторантів, поглиблення їх знань щодо сучасних вимог до написання наукових проєктів англійською мовою і удосконалення умінь та навичок із писемного англійського мовлення в академічній сфері спілкування. Питання, які розглядаються у курсі, сприятимуть підвищенню інтересу здобувачів до дослідницької роботи з психології і залученню їх до написання наукових проєктів німецькою мовою.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Наукова фахова іноземна мова» (німецька) є формування наступних компетентностей:

володіти загальними компетентностями:

ЗК-3. Здатність до професійної комунікації в усній та письмовій формах.

ЗК-5. Здатність до діяльності в наукових та освітніх проєктах.

ЗК-10. Здатність до рефлексії власних потреб особистісного та професійного розвитку для свідомого планування фахової діяльності, саморозвитку та самоосвіти.

фаховими компетентностями:

ФК-2. Здатність до фахової комунікації іноземною мовою в ситуаціях наукового та професійного спілкування, презентації результатів

досліджень іноземною мовою у наукових публікаціях та усних виступах.

ФК-7. Здатність створювати дослідницькі та освітні проекти у сфері освіти дорослих та її психологічного супроводу.

ФК-12. Здатність визнавати, поважати та керуватися принципами етики взаємодії у науковій, викладацькій та практичній психологічній діяльності; слідувати принципам академічної доброчесності, відповідальності.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Викладання курсу «Наукова фахова іноземна мова» (німецька) передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п. В основі освітнього процесу лежить методологія практичного застосування отриманих мовних компетентностей у практиці роботи педагогів дисципліни на основі роз'яснення мовних методологічних принципів у практиці їхнього застосування у педагогічному процесі як основи методики освітнього процесу.

Під час сесії формат очний (*offline / Face to face*), у міжсесійний період - дистанційний (*online*). Форми роботи — групова, парна, індивідуальна, робота у малих групах. У навчальному процесі рекомендовано використовувати різні засоби та носії інформації: аудіо касети, компакт диски; - фільми, відеозаписи; - Інтернет ресурси; - газетно, журнальні статті.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результати навчання дисципліни «Наукова фахова іноземна мова» (німецька) можна вважати успішними за умови досягнення **предметних результатів:**

ПРН 4. Здатність використовувати іноземну мову в науковій та освітній діяльності, володіння стратегіями перекладу наукових текстів, лексичною базою наукової термінології з психології. Здатність презентувати результати досліджень у вітчизняному та міжнародному науково-освітньому середовищі фаховою іноземною мовою в усній і письмовій формах.

ПРН 8. Здатність ініціювати та створювати наукові та освітні проекти, розробляти та впроваджувати інноваційні засоби викладацької діяльності.

ПРН 12. Здатність у викладацькій та практичній психологічній діяльності дотримуватись норм професійної етики, принципів і процедур академічної доброчесності прийнятих науковою спільнотою; виявляти лідерські якості, готовність до конструктивності і співпраці в командній роботі, будувати професійні стосунки на принципах поваги, міжкультурної толерантності.

Курс «Наукова фахова іноземна мова» (німецька) має забезпечити компетентне застосування отриманих знань, умінь та навичок у викладацькій та психологічній практиці та у перспективних наукових дослідженнях: орієнтуватися в інформаційних та Internet-джерелах з питань освіти та науки закордоном, працювати зі зарубіжними бібліотечними фондами, критично ставитись до отриманої інформації, оцінювати вплив суспільно-політичних, суспільно-економічних, науково-технічних та культурно-історичних чинників на розвиток освіти та науки європейського регіону в цілому та України зокрема та проектувати і застосовувати принципи наукової самоорганізації, власного дослідницького стилю.

У процесі засвоєння дисципліни здобувач має набути таких соціальних навичок (*soft-skills*):

1. Уміння вирішувати складні проблеми.
2. Контекстне мислення – уміння обробляти головні дані, виокремлюючи їх з масиву загальної інформації.
3. Уміння налагоджувати міжособистісні контакти – навички ефективного комунікації, ефективного слухання, ведення переговорів, емоційний інтелект.
4. Уміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін.

ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

Загальний обсяг – 2 модулі

Кількість годин: практичні – 20

Вид заняття	Кількість годин
практичні	20
самостійна робота	40

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Обов'язкова
1	1 курс, 1 рік	1, 2	053 «Психологія»	2 кредити, 60 годин	2	Екзамен	Обов'язкова

ПРЕРЕКВІЗИТИ

Ефективність вивчення дисципліни «Наукова фахова іноземна мова» (німецька) значно підвищиться, якщо здобувач зацікавлений у вивченні галузі мовної освіти, має навички самостійної роботи з дисципліни «Наукова фахова іноземна мова» (німецька) обізнаний із понятійним апаратом освітнього процесу, базовими методологічними і теоретичними засадами мовної освіти і науки, опановує навички написання наукових статей, тез, доповідей.

ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ /ОБЛАДНАННЯ

У період сесії використовується медіапроектор; мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з викладачами, відділом аспірантури, адміністрацією з приводу проведення занять та консультацій.

У міжсесійний період використовуємо комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікації з викладачами, відділом аспірантури, адміністрацією та підготовки (друку) рефератів і самостійних робіт.

ПОЛІТИКИ ДИСЦИПЛІНИ

При організації освітнього процесу в ІООД імені Івана Зязюна НАПН України майбутні доктори філософії, викладачі, адміністрація діють відповідно до: Положення про систему забезпечення якості освіти в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України; Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії та доктора наук; Положення про оцінювання результатів навчання у процесі реалізації освітньо-наукових програм підготовки майбутніх докторів філософії; Положення про політику академічної доброчесності; Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність; Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці; Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості аспірантами.

Згідно з графіком	<p>1.3. Wissenschaftliche Korrespondenz. Читання наукової кореспонденції. Розуміння структурованих текстів. Perfekt mit Hilfsverben „haben“ und „sein“.</p> <p>1.4. Wissenschaftliche Publikationen. Наукові публікації. Розуміння таких частин статті, як: ключові слова тексту, анотація, вступ, результати, обговорення і висновки. Präsens der schwachen und starken Verben. Grundformen der Verben.</p>	Практичні заняття / Face to face або <i>Online</i>	Правила граматики	www.goethe.de www.dialang.org www.linguanet-europa.org	Відпрацювання практичних навичок розпізнавання та декодування в науковому тексті типових для стилю наукового мовлення складних синтаксичних конструкцій, зворотів із безособовими дієслівними формами. Порядок слів в реченні. Вимоги до логіко-композиційної побудови наукової роботи. Пасивних конструкцій, багатоелементних означень, усічених граматичних утворень, емпатичних (інверсійних) структур, засобів вираження смислового (логічного) наголосу, модальності тощо. Завдання Підготуйте лексичні вправи (запитання, відповіді, діалоги, міні-тексти). <i>(4 години)</i>	5 б. 5 б.	жовтень
Згідно з графіком	<p>МОДУЛЬ II.</p> <p>2.1. Wissenschaftliche Publikationen und Berichten. Організації виступів і письмових текстів наукового дослідження. Das Modalverb.</p> <p>2.2. Vergleich einzelner Publikationen (Publikation und Abstracts von Konferenzen, eigentlich wissenschaftliche und populärwissenschaftliche Publikation).</p>	Практичні заняття / Face to face або <i>Online</i>	Усний і письмовий переклад. Контроль повноти й точності розуміння інформації	www.goethe.de www.dialang.org www.linguanet-europa.org	Переглядове, інформативне та глибинне читання наукової інформації за фахом. Швидке ознайомлення з тематикою наукового матеріалу. Оцінка змістовій цінності інформації. Простеження розвитку теми й загальної аргументації, з'ясування головних положень змісту. Повне і точне розуміння тексту. Особливості стилю наукового мовлення, прийоми перекладацьких трансформацій та	5 б. 5 б.	квітень

	Порівняння статей і тез конференцій, власне наукових і науково-популярних статей. Infinitiv mit „zu“ und ohne „zu“.				компенсацій, контекстуальних замін, особливості відтворення значень інтернаціональних слів, "хибних друзів перекладача" тощо. Завдання Підготуйте тези (огляд прочитаного матеріалу). (6 години)		
Згідно з графіком	2.3. Metapher in der Sprache der Wissenschaft. Der Nachdruck und Methoden Übersetzung. Метафора у мові науки. Емфаза та способи її перекладу. Das Adjektiv. Deklination der Adjektive. 2.4. Wissenschaftlicher und Professioneller Slang. Науковий та професійний сленг. Der Imperativ.	Практичні заняття / Face to face або <i>Online</i>	Види анотацій (описова, реферативна) і рефератів (реферат-конспект, реферат-резюме, оглядовий реферат).	www.goethe.de www.dialang.org www.linguanet-europa.org	Особливості написання українською та німецькою мовами анотацій та рефератів у відповідності з існуючими стандартами. Призначення, структура та особливості мови анотації та реферату. Принципи дотримання відповідного стилю наукової роботи. Технологія оформлення наукових писемних робіт. Принципи дотримання відповідного стилю наукової роботи. Технологія оформлення наукових писемних робіт Завдання Здійсніть обговорення та аналіз описаних у тексті життєвих ситуацій (круглі столи, дискусії, альтернативний хід подій, аргументація власних думок щодо описаних ситуацій). (6 години)	5 б. 5 б.-	квітень
Згідно з графіком	Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання	Самостійна робота			Анотація та реферування статті за темою індивідуального дослідження німецькою мовою	20 б.	

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: творчо-пошукові завдання, індивідуальні завдання, редагування текстів, написання текстів наукового стилю, стилістичний аналіз, завдання для самостійної роботи.

Форма контролю: іспит.

Рейтинг здобувача із засвоєння дисципліни визначається за 100-бальною шкалою, складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається максимально 60 балів, і рейтингу з атестації (екзамен, залік) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні /семінарські заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і майбутнього доктора філософії на першому занятті.

Рівень знань умінь та навичок з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»)

«2» - «незадовільно» - здобувач знає та частково розуміє базовий навчальний матеріал. Аспірант не орієнтується у термінології, не здатний здійснювати стилістичне, наукове редагування текстів. Потребує значного втручання викладача у підтримці процесу написання текстів різних жанрів.

«3» - «задовільно» - здобувач знає та розуміє базовий лекційний, законодавчий та навчальний матеріал. Орієнтується в понятійному апараті. Може оформлювати й оприлюднювати результати аудиторної і самостійної навчальної діяльності, але переважно з підтримкою викладача .

«4» - «добре» - здобувач знає, розуміє, використовує базовий лекційний, законодавчий та навчальний матеріал, здатний аналізувати тексти різних наукових жанрів, використовує практичні уміння редагування, написання власних наукових текстів. Має незначні труднощі у створенні власних наукових текстів, презентації дослідницьких результатів на основі використання потенціалу наукової фахової мови.

«5» - «відмінно» - здобувач знає, розуміє, використовує не лише базовий, лекційний, законодавчий та навчальний матеріал; залучає для аналізу зарубіжні джерела, користується додатковими ресурсами для розвитку власної мовнокомунікативної компетентності. Написані або відредаговані ним тексти характеризуються високим рівнем стилістичного оформлення, унікальним ідеостилем з використанням потенціалу української фахової наукової мови

Згідно з Законом України «Про освіту» та «Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах» (Розділ 3.12), контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних, семінарських занять і має на меті перевірку рівня мовнокомунікативної компетентності. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять з дисципліни «Наукова фахова іноземна мова» (німецька) – усне опитування, виконання творчо-пошукових, практичних завдань, завдань для самостійної роботи, презентація виконання індивідуального завдання та ін.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні, або на окремих його завершальних етапах.

Підсумковий контроль включає залік відповідно переліку питань розроблених викладачем.

Результати поточного та підсумкового контролю визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

При визначенні рейтингу здобувача враховуються бали, які він отримує під час семінарських, практичних занять та за самостійну роботу. Бали за поточну освітню діяльність визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 12, що становить не більше 60 сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни. Бали за підсумками проведення заліку або іспиту визначаються як сума всіх отриманих під час навчальних занять балів, розділена на кількість отриманих оцінок та помножена на коефіцієнт 8, що становить не більше 40 балів сумарної оцінки за результатами вивчення дисципліни.

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Залікова робота	Сума	
Модуль I							Індивідуальне завдання			
T1	T2	T3	T4	T6	T6	T7		T8		
5	5	5	5	5	5	5	5	20	40	100

T1, T2 ... – теми модулів.

Примітка. Отримання 20 балів за індивідуальне завдання є необхідною умовою допуску здобувача до підсумкового семестрового контролю.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ЛІТЕРАТУРА ДО ВСЬОГО КУРСУ

1. Бориско Н.Ф., Україна: Читаємо, говоримо, дискутуємо. – К.: «ВП Логос», 2004.– 252с.
2. Буданов С.І., Тріщ О.М. Geschäftsdeutsch. Ділова німецька мова. – Харків: Торсінг Плюс, 2006. – 112 с.
3. Гвоздяк - Фріманська О.М., Біров І.Й. Довідник з граматики німецької мови: Посібник для студентів. – Ужгород: Закарпаття, 2000. – 221 с.
4. Гольштейн И.П., Щеглова Т.Я. Deutsch: Практический курс немецкого языка для университетов. – М.: Лист Нью, 2003. – 459 с.
5. Деловая переписка на немецком и русском языках: Geschäftsbriefe Deutsch und Russisch. – М.: Симон-Пресс, 2004. – 336 с.
6. Драб Н.Л., Скринька С., Стаброс С. Практична граматика німецької мови: Посібник для студентів вищих навчальних закладів та учнів старших класів спеціалізованих шкіл. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 280 с.
7. Зав'ялова В.М., Ильина Л.В. Практичний курс немецкого языка. – М.: ЧеРО, 2004. – 348 с.
8. Кудіна О.Ф. Читаємо німецькою мовою. – К.: Освіта, 1995. – 159 с.
9. Камянова Т. Deutsch: Учебник немецкого языка. – М.: Славянский дом книги, 2003.
10. Марусинець М.М. Модальні частки в семантико-синтаксичній структурі речення (на матеріалі української та німецької мов) / М.М. Марусинець // Вісник Прикарпатського національного університету. Філологія. – Випуск-36-37.Івано-Франківськ: Видавництво Прикарпатського нац.унів.,2012. – С. 106-111
11. Марусинець М.М. Функции модальных частиц: когнитивно-прагматический аспект / М.М. Марусинець //Лингвистика XXI века: к 65-летию юбилею проф. В. А. Масловой : сб. науч. ст. – М.: ФЛИНТА; Наука, 2013. – Вып. 3. – С. 519–524. (Сер. “Концептуальный и лингвальный миры”).
12. Марусинець М.М. Модальні частки української, німецької та угорської мов як засоби посилення релевантності висловлення / М.М. Марусинець // Записки з романо-германської філології Одеського нац. ун-ту ім. І. І. Мечникова, Одеса. – 2014. – Вип. 1 (32). – С. 122–127.
13. Марусинець М.М. Дискусійні питання семантики модальних часток (на матеріалі української, німецької, угорської мов) / М.М. Марусинець //Наукові записки. Національний університет “Острозька академія”. Сер. “Філологічна” : зб. наук. пр. / [уклад: В. В. Максимчук, З. В. Столяр, Х. М. Федорич]. – Острог: Вид-во Нац. ун-ту “Острозька академія”, 2014. – Вип. 50. – С. 80–83.
14. Марусинець М.М. Методологічне підґрунтя дослідження модальних часток української, німецької, угорської мов / М.М. Марусинець // Studia methodologica. – Вип. 39. – Тернопіль : РВВ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2014. – С. 77–83.
15. Марусинець М.М. Модальні частки української мови: діагностичний та дидактичний контекст / М.М. Марусинець // Мова:науково-теоретичний часопис з мовознавства. – Одеса: Астропринт, 2014. – № 21. – С. 192–195.
16. Михайлова О.Э, Шенделье Е.И. Справочник по грамматике немецкого языка. – Минск: Сказ, 1995. – 272 с.
17. Сергеева Л. Німецька мова: Завдання та тексти. – К.: Генеза, 1992. – 87 с.
18. Ulrich, A. (1998) Einheit im Sinne Humboldts: Englisch als Sprache der Hochschullehre hat mehr Vorteile als Nachteile. // Die Zeit, <http://www.zeit.de/1998/53/199853.c-englisch.xml>.
19. Glück, H. Deutsch als Wissenschaftssprache: Sprachfreies Denken gibt es nicht. 2008, <http://www.faz.net/s/Rub>.

20. Grigat, Felix (2007): Deutsch als Wissenschaftssprache. Die Position des Deutschen Hochschulverbandes. In: Deutsch als Wissenschaftssprache. S. 63-71.
21. Hasman, M. A. The Role of English in the 21st Century. // The English Teaching Forum, vol. 38/2000, pp. 2-5.
22. Körfgen, E. Man sprach Deutsch. 2005, <http://www.sprachkreis-deutsch.ch/index>.
23. Meyer, Hans Joachim (2007): Kommunikation oder Dominanz. In: Deutsch als Wissenschaftssprache. S. 9-22.
24. Roelcke, Thorsten (2010): Fachsprachen. 3., neu bearb. Auflage. Berlin (= Grundlagen der Germanistik 37).
25. Steinhoff, Thorsten (2007): Wissenschaftliche Textkompetenz. Sprachgebrauch und Schreibentwicklung in wissenschaftlichen Texten von Studenten und Experten. Tübingen (= Reihe Germanistische Linguistik).
26. Temming, Dirk/Laura Unkel (2015): Verdrängung des Deutschen und Angloamerikanisierung der Wissenschaftssprache in unterschiedlichen Disziplinen? Ein Vergleich zwischen der Medizin und den Ingenieurwissenschaften. Unveröffentlichte Proseminararbeit.
27. Trabant, J. Umzug ins Englische: Über die Globalisierung des Englischen in den Wissenschaften. 2000, S. 108-126, <http://www.fu-berlin.de/phin>.
28. Zimmer, D. E. (2008) Warum Deutsch als Wissenschaftssprache ausstirbt. // Die Zeit, <http://de.wikipedia.org/wiki/Wissenschaftssprache>

ДОДАТКОВА

1. Бориско Н.Ф. Бізнес-курс німецької мови. - К.: «ВП Логос», 2009. – 350 с.
2. Архипкина Г.Д., Завгородная Г.С., Сарычева Г.П. Деловая корреспонденция на немецком языке. Geschäftskorrespondenz. – М.: Инфра-М, 2011. – 191 с.
3. Бочко Г., Кудіна О. Deutsch für Studienbewerber: Німецька мова для старшокласників та абітурієнтів. – К.: Фенікс, 2000. - 365 с.
4. Бочко Г.П. Українсько-німецький розмовник. - К.: Освіта, 1994. – 224 с.
5. Васильева М.М. Миразбекова Н.Н. Сидельникова Е.М. Немецкий язык для студентов- экономистов: Учебник для вузов. – М.: 2009.
6. Татаринов В.А. Ясенко И.П. Учебник немецкого языка. – М.: Московский лицей, 2004.
7. Vausch K., Christ H., Krumm H. Interkulturelles Lernen im Fremdsprachenunterricht. – Tübingen: Günter Narr Verlag, 1994. – 228 S.
8. Der Spiegel. – №4. – Januar, 2005.
9. Der Spiegel. – №20. – Mai, 2004.
10. Der Spiegel. – №11. – Februar, 2005.
11. Duden. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache. Mannheim, 1995. – 546 S.
12. Duden. Deutsches Universalwörterbuch. - Mannheim, Wien, Zürich: Dudenverlag, 1989. – 752 S.
13. Erdmenger M. Landeskunde im Fremdsprachenunterricht. – Berlin: Max Hueber-Verlag, 1996. – 146 S.
14. Heyd G. Aufbauwissen für den Fremdsprachenunterricht (DaF): ein Arbeitsbuch.– Tübingen: Gunter Narr Verlag, 1997. – 218 S.
15. Langenscheidt. Großwörterbuch Deutsch als Fremdsprache. – Berlin, München: Langenscheidt KG, 2003. – 1254 S.

ПЕРІОДИЧНА ЛІТЕРАТУРА

1. Освіта України
2. Педагогічна газета.
3. Порівняльна професійна педагогіка
4. Мистецтво перекладу та теорія інтерпретації
5. Порівняльна типологія німецької та української мови

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

При викладанні навчальної дисципліни використовуються інформаційні ресурси електронної бібліотеки ІПОД імені Івана Зязюна НАПН України, що передбачає:

- використання аспірантами роботи в мережі Інтернет з пошуку нової інформації за темами дисципліни;
- використання аспірантами електронного ресурсу з електронним каталогом науково-технічної бібліотеки Інституту при самостійній роботі і виконанні індивідуальних завдань;
- використання інформації, що отримана у рамках міжнародного співробітництва ІПОД НАПН України з іншими навчальними закладами зарубіжжя.

1. Бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
2. Бібліотека Інституту мовознавства ім. О.О. Потебні – Режим доступу : <http://www.inmo.org.ua/library.html>
3. Київський національний лінгвістичний університет – Режим доступу : <http://www.knlu.edu.ua/>
4. Лінгвістичний міжфакультетський музей Київського національного університету імені Тараса Шевченка